СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 56. Джерзи Сіти, Н. Дж., субота, 9 березня, 1935. VOL. XLIII. No. 56. Jersey City, N. J., Saturday, March 9, 1935. THREE CENTS.

СЕНАТ ГОВОРИТЬ ПРО ВІЙНУ

ЗБІЛЬШУЄ ВОЄННІ ВИДАТКИ.

ВАШИНГТОН. — Пять годин сенат дабатував про потребу піднесення видатків на армію. Йшло за внесок про збільшення армії на 46,250 мужа, так, щоб армія замісць теперішних 118,750 люда мала 165,000.

Коли сенат уже був згідний щодо потреби підвищення видатків на фльоту, сенатор Гарисон зажадав, щоб у стейті Місісіпі, котрий він представляє, виставлено ще одну базу для літаків коштом 375,000 долярів. Це зараз завернуло цілу дебату.

Підчас дебати сенатори виразно говорили про воєнні приготування всеї Европи й Японії. Всі виходили з заложення, що на випадок збройного конфлікту Америка певно буде втягнена у війну. Всі бесідники заявлялися за воєнне приготування. Під впливом цих балачок сенатори не вагалися заявитись за найбільший видаток на збільшення армії й фльоти, який Америка колинебудь робила. Коли внесок, інспірований урядом, жадав на цю ціль 400 міліонів долярів, то сенатори готові були додати до цього ще 20 міліонів долярів більше.

Внески в цій справі були би певно перейшли вже в четвер, якби не додатковий внесок сенатора Гарисона, через котрий справу треба було відложити на наступний день.

ЗНОВ ЗАПОВІДАЄ ЗМІНИ В „НАЙРІ".

ВАШИНГТОН. — Доналд Ричберґ, директор „ради краєвої надзвичайної допомоги", заявив у фінансовім комітеті сенату, що уряд плянує змінити основно орґанізацію уряду відбудови краю. Він не покидає ще пляну встановляти кодекси для промисловців, але хоче їх обмежити до тих галузей промислу й торговлі, що займаються торговлею між стейтами.

Зміни, говорив Ричберґ, мусять брати під увагу вимоги закона, бо показалося, що коли видати закон необережно, не зважаючи на постанови конституції, то такого закона потім не можна виконувати.

СЕНАТОР ЛОНҐ ВІДПОВІДАЄ ДЖАНСОНОВИ І НАПАДАЄ НА ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Ґуї Лонґ промовляв у четвер у ночі на радіо у відповідь ґенералови Джансонови. Та в промові Лонґа не було майже відповіди за закиди ґенерала, а був поміркований виклад теорії Лонґа про потребу участи в маєтку.

Він нападав на політику президента Рузвелта як зовсім невдатну, а дуже коштовну пробу. Він називав „Найру" фашистівською мірою.

Між іншим він виступав проти збирання маєтків у руках міліонерських родів, як Рокефелерів, Морґанів і Асторів.

СТРАЙК БУДІВЛЯНОЇ СЛУЖБИ ПОЧАВСЯ.

НЮ ЙОРК. — Здавна вже грозячий страйк служби великих будівель у дільниці Бронксі почався в четвер у 10-тій годині рано.

Юнія каже, що на страйк вийшли понад 1,000 робітників у 200 домах. 54 високі будинки мали справді поважні клопоти через те, що люди не могли заходити до офісів через страйк обслуги елевейторів.

ПОБИВ ВЛАСНИЙ РЕКОРД СКОРОСТИ.

ДЕЙТОНА БІЧ (Флорида). — Сер Малком Кембел, відомий англійський перегоновий автомобіліст, досягнув на пісках морського берега своїм автомобілем скорости 276 миль на годину.

Цим він побив власний рекор 272 миль на годину.

Підчас скорої їзди невеличкий горбочок піску на дорозі малощо не вирвав з рук Кембелови кермового кола. Не дивлячися на це, Кембел не покидає своєї думки пробувати ще раз досягнути скорости 300 миль на годину.

Його автомобіль, котрий збудовано в Анґлії й привезено сюди кораблем, важить 7 тон.

ЗАБОРОНЯЮТЬ ЗБИРАТИ ФОНДИ НА ОБОРОНУ ГАВПТМАНА.

НЮ ЙОРК. — Міський комісар добробуту повідомив паню Гавптман, жінку Бруна Гавптмана, що збирання фондів без дозволу уряду заборонене.

Рівночасно Виленц, прокуратор, що виступав у процесі Гавптмана, каже, що на випадок, як фонди дійдуть до поважної суми, він зажадає з них звіту. В такому випадку, каже він, Ґавптман не має права покористуватися правом бідного та жадати звільнення його від коштів алеляції,

ПРОТЕСТИ СТУДЕНТІВ ПРОТИ ЗАКОНА ЗА ПРИСЯГУ.

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — У леґіслятурі зявилася делеґація 500 студентів, щоб запротестувати проти проекту закона, що накладає на студентів обовязок складати присягу вірности американській і стейтовій конституції. Делеґація говорила стейтовим законодавцями, що того роду закон у своїх наслідках буде ширити серед студентів радикалізм. Студенти предложили леґіслятурі петицію, підписану 7,600 студентами. Вони підчеркували, що між підписаними є студенти ріжних політичних переконань.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО.

І БУДЕ ПРАВДА НА ЗЕМЛІ!

І тут, і всюди, скрізь погано!
Душа убога встала рано,
Напряла мало, та й лягла
Одпочивать собі, небога.
А воля душу стерегла.
„Прокинься", каже: „плач, убога!
Не зійде сонце. Тьма і тьма,
І правди на землі нема!"
Ледача воля одурила
Маленьку душу: сонце йде
І за собою день веде.
І вже тиї хребетносилі,
Уже ворушаться царі
І буде правда на землі!

Т. Шевченко.

— „Якоїж ми заспіваєм
На чужому полі?
Не співають веселої
В далекій неволі.
І коли тебе забуду,
Ієрусалиме,
Забвен буду, покинутий,
Рабом на чужині!
І язик мій онiмiє,
Висохне лукавий,
Як забуду помянути
Тебе, наша славо!

Т. Шевченко.

БЛАЖЕН МУЖ.

Блаженний муж на лукаву
Не вступить раду,
І не стане на путь злого,
І з лютим не сяде;
А в законі Господньому
Серце його й воля
Навчається; і стане він,
Як на добрім полі,
Над водою посажене
Дерево зеленіє,
Плодом вкрите: так і муж той
В добрі своїм спіє.
А лукавих, нечестивих,
І слід пропадає;
Як той попіл під землею
Вітер розмахає.
І не встануть з праведними
Злії з домовини;
Діла добрих обновляться,
Діла злих загинуть.

Т. Шевченко.

БОРІТЕСЯ — ПОБОРЕТЕ!

Борітеся — Поборете!
Вам Бог помагає;
За вас сила, за вас воля
І правда святая!

БОЛЬШЕВИЦЬКІ МОЗКИ.

Большевицька „Правда" повідомляє, що в московському інституті мозку (є й такий) іде тепер праця над вивченням мозку Маяковського, Степанова-Скворцова, відомого дириґента Сука Луначарського, Андрія Білого, Собінова та Е. Багрицького. Праця йде під проводом проф. Філімінова. „Правда" забула мабуть додати, що в цілому советському Союзі, особливо на Україні, нетерпеливо очікують передачі до цього інституту мозків Сталіна та Постишева.

ПОГРЕБАНИЙ ЖИВЦЕМ.

Мешканці Ліди жиють під враженням траґічної смерти урядовця суспільної обезпечальні, Владислава Шимка. Коли його поховали, гробар почув із гробу стони. Повідомлена про це влада веліла відкопати домовину, в якій знайшли небіжчика оберненого плечима догори, причому ціле лице мав закровавлене. Стверджено, що Шимек хорував на епілепсію і в часі атаки попав у летарґ. Родина, думаючи, що він умер, поховала його.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЦІКАВИЙ ВИНАХІД.

Д-р Г. А. Ґарднер, директор „інституту для розсліду фарби" в Філаделфії, заповідає, що йому вдасться вже в недалекій будуччині викінчити винахід хатньої фарби, яка буде виганяти вогкість з хати, а не допускати до хати вогкости знадвору.

ДВА ФАРМЕРИ ПОГИБЛИ ВІД ПИЛИ.

Тихий спокій на фармі в північнім Саскачевані перемінився в траґедію, коли округла пила вирвалася з рам і вбила на місці Алберта Бадке, 61-літнього фармера, і так страшно покалічила сусіда, Юлія Вуцке, що він помер кілька мінут по випадку.

Обі жертви були фармерами в дистрикті Спунер, 10 миль на полудневий захід від Кодет, і були в гуртку людей, які прийшли на фарму різати дрова. Машина була домашньої роботи.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ГЕРОЙСТВО НЕГРА.

Підчас недавньої повені при сплиresponse рік Колдвотер і Мисисипі у стейтах Тенесі, Мисисипі й Аркензо, Неґр Джан Литл був одним з перших, що помітили небезпеку. Він у холодну ніч поплив невеличким човном до місця, де був привязаний великий човен, і привеслував його у середину залитої вже оселі. Тим великим човном виратувано біля сто осіб. Сам Литл лежить у шпиталі з відмороженими руками і ногами, важко хорий. Дотепер нараховують 27 втоплених і замерзлих, 25,000 бездомних і біля 5 міліонів шкоди в майні.

ХУДОБА ГИНЕ З БРАКУ ПОЖИВИ.

Землевласники дистрикту Істенд, Саск., повідомляють про великі страти в чередах своєї худоби цеї зими з браку поживи. Коні також гинуть. Звірята, що ходять самопас, не можуть розбити копитами грубого замерзлого снігу, щоб дістатися до землі.

ВІДКРИТО ҐАЛЕРІЮ ТВОРІВ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ХАРКІВ. — У Харкові відкрито всеукраїнську ґалерію картин і рисунків Т. Шевченка. Зібрано коло 900 творів. Перед відкриттям ґалерія набула твір Шевченка „Діти Репнінів", який був у приватних руках. Ґалерія займає 12 більших саль і ділиться на три великі відділи. Перший — музейний, де зібрані твори, що відтворюють епоху, життя і творчість. Другий — твори самого поета по таких підвідділах: „До вступу в академію", „В академії мистецтв", „На Україні", „На засланні", „По засланні". Третій відділ складається з проектів будинків і всяких памятників для звеличання памяти ґенія України. В одній зі саль є портрет російського поета Жуковського роботи Брюлова, за котрий викуплено Шевченка з кріпацтва.

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ПРО УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО.

ЛЬВІВ. — В польській пресі можна завважити інше ставлення до української штуки, ніж було досі. Зявляються щораз частіше обширні рецензії про твори українських мистців. Особливо багато місця уділює українському мистецтву краківський ілюстрований тижневик „Тиґоднік Артистув". Є в нім повно українських ілюстрацій і репродукцій з мистецьких українських вистав. Другий польський тижневик, „Ґазета Артистув", передрукував недавно статтю Т. Ковжуна, написану з нагоди вистави різьби Олександра Архипенка.

УКРАЇНСЬКІ МИСТЦІ НА ЧУЖИХ ВИСТАВАХ.

ЛЬВІВ. — „Діло" подає такі відомости:

М. Ґлушенко, якого вистава образів саме кінчиться у Львові, одночасно виставляє в Парижі в „Сальоні Незалежних" портрет знаменитого французького маляря Поля Сіняка в Сен Етієн, на виставі французького мистецтва — кілька річей з еспанських мотивів.

Мистець С. Борачок узяв участь у виставі сучасного малярства в Катовицях та в пятому зимовому сальоні у Варшаві, в Інституті Пропаґанди Мистецтва. Мистець О. Ляшенко вернувся з Марока й улаштував вистави в Тулюзі, Катовицях і в Люблині — всюди з успіхом.

НОВА ДРАМА НА ТЕМУ НАШОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ.

ПРАГА (Чехословаччина). — М. Чирський написав драму „Отаман Пісня". Як каже автор, ця драма це символ боротьби з силою духа народу. Критики признають, що драма написана добре і визначається сценічністю. Але революційні постаті драми — нереалістичні.

„РІДНА ШКОЛА" ПОШИРЮЄ СВОЮ ДІЯЛЬНІСТЬ.

ЛЬВІВ. — „Рідна Школа" зорґанізувала низку викладів з обсягу українознавства. Викладатимуть самі найкращі наукові сили. Зорґанізовано теж двомісячний курс для провідниць дитячих садків.

ПІДКАРПАТСЬКА РУСЬ, ПІДКАРПАТТЯ, ЗАКАРПАТТЯ.

УЖГОРОД. — „Українське Слово" розбирає, яка з вище наведених назв найправильніша і доказує, що не тільки Українці, але й Чехи, Москалі та Поляки в науці правильно говорять про „Закарпаття". І розуміють під цею назвою не цю вузьку територію, що політично зветься „Підкарпатська Русь", але ціле Закарпаття, без огляду на адміністраційні й навіть державні границі.

ПОВСТАНЦІ В ГРЕЦІЇ ГОРОЮ.

ВІДЕНЬ. — Грецькі повстанці захопили у свої руки три острови. Найкровавіші бої ведуться в Македонії. Доносять, що досі нараховано вже 600 убитих, а ранених понад 2,000. Шпиталі в Сальоніках завалені раненими. В Атенах комуністи пробували викликати заворушення. Уряд є мабуть у важкім положенні, бо не дозволяє кореспондентам загряничних ґазет висилати відомости.

БОЛГАРІЯ ЗАНЕПОКОЄНА ТУРКАМИ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Болгарський заступник до Ліґи Націй передав ґенеральному секретареви Ліґи меморіял, у якім стверджує, що Туреччина громадить велику силу війська близько болгарської границі.

ІДЕН ІДЕ ДО МОСКВИ І ВАРШАВИ.

ЛОНДОН. — Покищо не поїде до Советів і Польщі сер Джан Саймон, міністер справ закордонних. Його місце заступить „менша риба". Буде це член кабінету Антоні Іден. А Саймон поїде на переговори з Ґітлером.

ЕСТОНІЯ ПРОТИ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС (Фінляндія). — Естонія знесла конституційні права, коли заборонила виголошувати політичні промови і знесла політичні партії. Уряд каже, що хоче „спацифікувати" край, розбурханий революціонерами.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

У ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ

Коли на 12 році життя Тарас Шевченко стояв коло ліжка вмираючого батька, цей говорив: „Синови Тарасови з мого хазяйства нічого не треба; він не буде абияким чоловіком: з нього буде або щось дуже добре, або велике ледащо, і для нього моя спадщина або нічого не значитиме, або нічого не поможе".

Ціла низка людей старалася за те, щоби з Шевченка нічого не вийшло. Його мачуха не припускала, щоби з нього могло вийти щось доброго. Що в хаті не скоїлося, вона за все винувала Тараса. Як Шевченко пішов у школу, щоби вчитися грамоти, вчитель Богорський не бачив у ньому (ні в інших учениках) людей, осіб, а тільки рабів, котрих першим обовязком є сліпий послух. Діякон-маляр у Лисянці не був кращий. Дяк-маляр у Тарасівці, славний зі своїх Микит Мучеників і Іванів Воїнів, знав зі самої долоні Шевченка, що він до малярства хисту не має. Тарасів старший бат Микита не бачив у ньому хисту навіть до стельманства. Управитель дібр дідича Енґальгардта, що був власником Шевченка, бачив у ньому не будучого маляря, а тільки льокая. Словом, родина, тодішня сільська інтеліґенція, дідичі — всі немовби змовилися, щоби з Шевченка вийшов ледащо.

Одначе доля хотіла інакше. І сталося так, що про Микиту Шевченка знають нині люди тільки, що він мав братом „ледащо" Тараса. І сталося так, що всі вже забули за Микит Мучеників і Іванів Воїнів богомаза з Тарасівки, а всі тямущі люди знають про маляря й рисівника Тараса Шевченка. І сталося так, що з науки Богорського про сліпий послух лишилася нині память, що цей пяний деспот навчив Шевченка ненавидіти гнет і утиск, а ця ненависть у злуці з великим поетичним талантом зробила Шевченка великим революціонером, що поклав найбільше заслуг коло повалення царського деспотизму. І сталося так, що й ґвардійський офіцир, дідич Енґельгардт був би забутий людьми світа, якби не те, що доля йому судила мати між своїми кріпаками славного на ввесь світ чоловіка.

У роковини вродин найбільшого поета України український нарід згадує теж память цих людей, як память тих перешкод, що лягли на дорогу Тараса Шевченка до освіти, до свободи, до служби свому народови. Велич і потуга цих перешкод може загрівати до боротьби всіх людей, що стрічаються з перешкодами. Бачучи, які перешкоди поборов Шевченко, український нарід набирає запалу до боротьби проти могутніх сил на дорозі до здійснення своїх ідеалів.

Д-р Остап Грицай.

„ЗА ЧЕСТЬ, СЛАВУ, ЗА БРАТЕРСТВО..."

Слово в 121 роковини народин Тараса Шевченка (9 березня 1814—9 березня 1935).

Аж до моря Запорожці
Степ широкий вкрили;
Отамани на вороних
Перед бунчуками
Виграватоть, а пороги
Між очеретами
Щось страшне співають!...

Картини зі славного минулого українського народу в Шевченка, особливо у ранній епосі його творчости, отже саме тоді, коли ґеніяльна спромога поетового духа шукає найпитомішого собі вислову, це — чи не найлюбіший йому сюжет. Їх же то має на увазі наш молодий поет уже тоді, коли у своїй поемі на вічну память Котляревському він, величаючи творця **„Енеїди"**, зазначує з вдякою, що цей його великий попередник „усю славу козацьку за словом єдиним переніс в убогу хату сироти". Ними раює Тарас, коли в поемі про Івана Підкову розмальовує сміливий почин запорозького ватажка та його лицарської ватаги. Їх мелянхолійний, але всетаки не позбавлений бадьорих ноток відсвіт прображує пропамятне слово молодого творця до Основяненка, те слово повне найглибшої туги за прогомонілою славою Батьківщини, і повне горіючої любови до неї та тієї незломної віри в її грядуче воскресіння, якої пропречистим символом — несмертельні рядки:

Слава не поляже;
Не поляже, а розкаже,
Що діялось в світі,
Чия правда, чия кривда,
І чиї ми діти.

А далі ті малюнки з геройського минулого України стають у Шевченка щораз сильніші, щораз більше перепоєні внутрішнім жаром, революційним духом та кипучою ненавистю до ляцького й московського ворога. Вони — ось як сцени поеми **„Тарасова ніч"**, а головно могутні картини епопеу **„Гайдамаки"** — це вже не тільки сама поетична творчість, а відгуки **нових визвольних змагань закріпощеної нації.** І що визвольницький момент у цих і в дальших історичних, політичних і суспільницьких поемах Шевченка в його очах щонайменше такий же важний, як і чисто мистецький, на це доказом у першу чергу пропамятний заспів до „Гайдамаків". Він — це бунтарський крик пробудженої України в сторону своїх і чужих лицемірів і наклепників української історії. А заразом він і свідома апотеоза не тільки отаманів, сотників і гетьманів України, й тієї рідної „громади в сіряках", якою теплі, але брехнею підбиті кожухи так згірдно покидають, одначе з якою наш поет — **„пан над панами"**. І нідеінде не являється нам Тарас таким щасливим свідомістю живої слави живого минулого, як у заспіві до „Гайдамаків". Ніде в нього те геройське минуле Рідної Землі не є йому і нам таке близьке і таке безпосереднє, як у цій поемі. І коли він тут, нпр. у частинці, наведеній мною саме на початку цієї статті, розмальовує вам, як то укохані ним Запорожці вкрили степ широкий аж ген до моря і як пороги Дніпра „щось страшне співають", то це й таке інше в Шевченка не поетичні мрії, не фантоми самої уяви, і не самі тільки засоби артистичної техніки, а відгуки його другого, значить найглибшого життя — **життя поета-творця як воплочення й уособнення душі всього народу.** Отого всецілого й цілковито з народом обєднаного життя поета, з якого глибини Шевченко зміг написати чудові зворушливі і чудово вдумливі слова:

Дивлюся, сміюся, дрібні утираю:
Я не одинокий, є з ким в світі жить!

І справді:

Коли ви пройдете думкою все життя Шевченка від Кирилівки аж ген до непрохідного Сибіру, і прочитаєте всі листки, всі книги його творів, від першого видання „Кобзаря" до останніх записків умираючого поета, то всюди зустрінетесь ви з одинокою у своїм роді — **самотою, звязаною по суті річи безлічю звязків з усецілістю життя.** З життям дня і його буденщини. З життям прогомонілих століть і вічности. З життям найдрібнішої одиниці і з життям міліонів рідного народу таксамо, як і міліярдів культурного людства. І хотілосяб іноді порівнати оте всеобіймаюче становище українського поета з усезаймаючою ідеєю любови в архитворі **IX. Синфонії Бетовена,** і намітивши це, ми зрозуміємо найкраще такі скорбні звуки Тарасової Музи, як нпр. вступ до **„Посланія"**:

І світає і смеркає,
День божий минає,
І знову люд потомлений
І все спочиває.
Тільки я, мов окаянний,
І день і ніч плачу
На розпуттях велелюдних
І ніхто не бачить,
І не бачить і не знає..."

Отак хтож із нас дивуватиметься на **всеприсущість цілости національного життя України** у творах нашого великого поета? І хто з нас не буде намічувати з гордістю і насолодою всіх отих, таких дуже тісних і дуже глибоких звязків поета з колишньою і теперішньою долею рідного народу скрізь там, де йде боротьба — як співає Він —

За честь, славу, за братерство,
За волю країни?

Отут то властива суть історичних сюжетів в усій творчости Шевченка, а з цим і вся винятковість становища його як поета на тлі й овидах сучасної йому епохи першої половини XIX. в.

Бо та епоха, ознаменована в літературах усієї Европи — зокремаж у літературах поневолених народів — усеможним впливом анґлійського поета **Джорджа Ґордона-Байрона,** це епоха крайньої зневіри в усі етичні вартости й культурні досягнення людини, отже епоха т. зв. песимізму, тобто світогляду **ненависти до людей і світа,** а з цим і трівожної втечі від людей і світа в царство фантастичних мрій і пів-недійсних далечей. Байрон ось був обдарований ґеніяльним поетичним талантом, і творив дуже легко. Але як дитина з високо аристократичного, та дуже химерного роду — між його предками були вбивники, пів-божевільні чудаки й самогубці — а дотого каліка на ногу — хоч сам був чудової краси — і недобре вихований страшно нервовою матірю, він бачив себе і своє життя в щонайчорнішим світлі і в кожній прояві існування дошукувався **черва гнилі і погуби.** А що з завойовницькими походами сучасного Байронови Наполеона та з йогож оконечним розгромом під Ватерльо реакційні держави Европи скріпили в нечуваний спосіб режім безоглядної деспотії та поневолювання народів, то розпучливий песимізм Байрона знахоив скрізь пригожий ґрунт до розвитку як у життю так і в літаратурі. І тоді кожний, навіть і дуже великий поет, уважав просто обовязком своєї творчої чести попробувати пісень на байронівський лад! Але всі ті байрони, байрончики й байроністи не звикли були розпачати через те, що у світі було багато біди й горя, а здебільшого тому, що — як голосили вони — це їм самим діялась якась — менше або більш вигадана і дуже театрально підкрашена — кривда, задля чого в поетів байроністичного напряму життєвої правди й дійсности назагал дуже мало, а зате майже скрізь вузькозоре самолюбство, кокетливе грання з почуваннями та пів комедіянське підстроювання себе і свойого вигаданого „героя" (здебільшого нещасного кохання), щоб так зробитися в очах читачів — інтересним. І воно відомо, що слідів такого байронізму — у відемнім значінню цього слова — саме в передових поетів Москви (Пушкін і Лєрмонтов) і Польщі (Міцкевич і Словацький) — багато.

Затеж у Шевченка, найбільшого поета не тільки України, але взагалі Сходу Европи — ми не стрічаємо ніяких відгуків дебелого і комедіянтського байронізму. Шевченко такий великий і такий **благодатний духом ґеній,** що обмежуватися виключно на своє я, та ще дотого на лад загніваних на світ паничів — це проти його Христової природи. Ні! Поет, що в пісні про покривджену кріпачку Лукію співав:

Озовітесяж, заплачте,
Німії, зо мною
Над неправдою людською,
Над долею злою,
Озовітесь!

а катованим у найтемніших темрявах царських тюрем проголошував на ввесь світ:

...Вас,
Споборники святої волі —
Із тьми, із смрада і з неволі,
Царям і людям на показ,
На світ вас виведу на далі
Рядами довгими в кайданах...

такий поет не знав ніякого самолюбства за літератськими модами. А видвигався проти байронізму як творчий велит нового, грядучого, майбутнього світа, ознаменованого тісним звязком людини з життям, боевою активістю тієї людини проти гроз життя, і обєднанням усіх людей даного середовища під прапором народу, на якому Він, Провід і Еліта нації, написав:

За честь, славу, за братерство,
За волю країни.

Адже всю красу і трагіку тієї національної чести і слави, братерства й волі **відтворював поет у довгій низці історичних картин на те, щоб ми їх полюбили всією душею і вміли за ним іти до бою.** І тому й раював він їх присутністю у своїй душі, щоб і ми не почували́сь одинокими і не ховались по затишах відчуження одного від одного, а обєднувались великим обєднанням боротьби за Україну, і творили так нову, кращу долю Батьківщині.

І це всенароднє обєднання до всенародньої боротьби за оконечне визволення країни — це найважніше завдання нашої теперішности і нашої будучности.

Вставаймо!

Слава не поляже,
Не поляже, а розкаже,
Що діялось в світі,
Чия правда, чия кривда,
І чиї ми діти.
Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине.

Оце воля спить.
Лягла вона славно, лягла вона вкупі
З нами, козаками. Бачиш, як лежить!
Неначе сповита... Тут пана немає:
Усі ми однако на волі жили;
Усі ми однако за волю лягли.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Лемко з Теревил, Конн. — Ми згадуємо коротко про промову Гунянки на іншім вічу. Він усюди говорить тесаме в справі Совєтів і „Лемко-Союза". Шкода місця на ту большевицьку аґітацію. Не думаємо, щоби хто дався зловити на цю вудку.

В. Будзиновський.

З ГАЛИЦЬКОГО ЗАМКУ

(Історичне оповідання).

(7)

Другої днини Солонецький виїхав на поллювання. Коли їхав попри замок, сказали йому, що староста, його донька і якісь запрошені гості перед хвилею відїхали. Всі помічники і псарі з собаками були там вже від вчорашнього вечора. Стефан підіґнав коня і наздіґнав товариство, коли воно вже доїздило до Підгороддя. До товариства Стефан не приставав, бо то були пани, а він лиш кандидат на шляхотського слуґу у великого пана. Панське товарисво минув не на те, щоби пристати до служби, бо покищо з тою службою не хотів заходити собі. Їхав поволи позаду.

Приїхавши під шопу, пани позіскакували з коней і посідали на лавках, поставлених коло шопи і позастелюваних килимами. З ними була й донька старости. Товариство ще не їхало далі, дожидаючи ще якихось гостей від Єзуполя.

Коні панів і мисливської служби стояли всуміш, поприсилювані до стовпів, нарошно на те повкопуваних у землю. Очи Солонецького вже здалека шукали буланого Сальомеї. Свого коня справив так, що він будьтоби випадково опинився коло буланого. Скочивши з коня, Стефан приступив до Буланого і поклепав його по шиї. Хоч староста бачив се, не дивувався, бож Солонецький, щойно вчора покоривши сего коня, мусів бути цікавий, і його мусіло кортіти ще й нині йому ліпше придивитися. Присиливши свого коня до стовпа коло буланого, Стефан відійшов на бік і ляг на мураві.

Нарешті від Єзуполя надїхали спізнені гості. Се спізнення старосту дуже розсердило. Ціле товариство підвелося з лавок. Стефан знав, що зараз підуть сідати на коні. Підвівся також і пішов до свого, всунувшися між нього і буланого. Коло буланого стояв з того боку, з котрого сідалося на коня.

Першою особою з панського товариства, що прибігла до свого коня, була Сальомея. Стефан стягнув з голови шапку, похилився перед дівчиною і знов став просто як свічка. Щоби сісти на коня, дівчина мусіла знайтися коло Стефана, між його конем і буланим. Стефан подбав, щоби його кінь зробив якнайвужчою прогалину між обома кіньми. Рамена Сальомеї і Стефана мусіли бодай на хвилинку притулитися до себе. Стефан будьтоби жахнувся і наглим рухом посунувся далі.

Вона бачила і увірила, що його напав жах. На її лиці майнула усмішка. Хвилю стояла коло коня, не знаючи, як в тій тісноті між обома кіньми вискочити на свого.

— Вибачте, панно Сальомео, моє зухвальство, та інакше годі! — промовив Стефан покірно, наставляючи у висоті стопи над землею свою руку долонею догори.

Дівчина зрозуміла сей рух. Кинула оком в сторону, де стояв батько. Бачучи, що обернений до неї плечима, і що з товариства ніхто на неї й не дивиться, поставила ногу на його долоню. Він підніс її до висоти стремена. Вона сіла на коня. Він відсилив його від стовпа. Обертаючи конем, дівчина шепнула:

— Щоби таке більше не повторилося! Я сама даю собі раду.

І не глянувши на нього, виїхала на дорогу до Комарова. Служба вже була далеко перед нею. За нею пустилися пани. Стефан, котрий ще не мав жадного приказу, що робити, як і з ким їхати, їхав за панами.

До Комарова над Луквою їхали чвалом. В Комарові всі зійшлися докупи, щоби вислухати, який плян полювання. Ловчий старости пояснив:

— Нагінка вже розставлена між Луквою і Лімницею від Боднарова до Бабина. Се звідси добра миля. Комарівський лісничий розставить панів на лінії звідси, аж до Лімниці. Воздушна лінія буде мати майже милю. Між поодинокими стрільцями буде відстань така велика, що небезпеки пострілення товариша не буде. Нагінка моздірями дасть знати, що рушила. Я їду до нагінки. Пан лісничий і його помічники нехай зачнуть розставляти мисливих. Вони вже знають всі добрі позиції.

Ловчий відїхав. Староста звернувся до Солонецького, котрий, не належачи ні до товариства панів ні до служби, не знав, що з собою зробити. До товариства не міг пхатися, до служби не було рації, бо кождий із служби вже мав якийсь приказ; він не мав жадного. Староста забалакав до нього:

— Як хочеш, то я прикажу й тебе поставити на якій позиції. Та що ти вмієш стріляти, вірю тобі. На се не потрібна проба на такім полюванню. Не велика штука вбити звіра, пригнаного під саму цівку. Не виключене, що саме під твою позицію не підбіжить жадна жертва. Тоді ти взагалі нічого не показав би. Іди самопас. Тільки не влізь кому під кулю, або ти не постріль кого. Ти вже чув, куди піде лінія стрільців. Здалека від неї!

Звернувшися до доньки, сказав:

— А ти тримайся мене!

— А буде там що цікаве? — спитала дівчина.

— Хіба застрілю що, як буде бігти попри мене.

— Не скажу, щоби се було таке дуже цікаве.

— Сеж я сказав тобі вже дома. Не казав я, сиди дома і не рипайся?

— Я буду їздити з позиції на позицію. Може таки попаду на щось цікаве.

— Ані важся! Могли би тебе пострілити. Медвідь міг би ввалитися просто на тебе. Також могла би вистрибнути тічка вовків.

— Як буде алярм, що нагінка вже рушила, причеплюся до першої коло мене позиції і не рушуся.

(Далі буде).

Мусій Степанчук.

В 121-ШІ РОКОВИНИ УРОДИН ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Знову ми, Тарасе, Твої роковини
Стрічаємо сумно, ярмом пригнетені,
Бо стогнуть в неволі всі землі Вкраїни,
Бо ще заповіт Твій, Батьку, несповнений.

Бо ще не зєднались ми в братній любови,
Бо ще не обняв в нас брат брата малого;
Ще ділять нас злобні партійні роздори,
Не всі ми на службі народу свойого.

За партію й віру брат з братом жереться,
За „я" своє власне, за гонор, титули,
За хліб свій мізерний наш брат продається,
Дітей своїх й рід ввесь веде у тортури.

А ворог з півночі, зі сходу й заходу
Мов дика гієна зуби наставляє,
Несе смерть і муки нашому народу,
Хліб з уст дітей наших у нас видирає.

По містах і селах, по степах широких
Там смерть голодова з косою гуляє,
Дніпра бистрі води мішаються в крові,
А ворон із трупів тіло розтягає.

В Москві азіятські орди триюмфують,
Грозного нащадки свобідно гуляють,
„Неділиму" трупом вкраїнським будують,
Варварську культуру стару продовжають.

Церкви святі наші в касарні змінили;
Нема вже ні Бога, ні хати, родини...
Від жінки там мужа й батька відлучили,
Не знає син неньки, ні батько дитини.

У Каневі Твоїм, де спиш Ти, Тарасе,
Не чути ні пісні, ніхто вже й не плаче,
Хіба старець ніччю придибає крадьком
Та тихо стару ще молитву відшепче.

Та ще і на ганьбу всім родам і світу
Недолюдки люті, наші яничари
На кару від Бога, на смерть внукам й дітям,
Катам азіятським там руки подали.

Святу книгу правди, Кобзар Твій, Тарасе,
Що Ти слізми й кровю списав для Вкраїни,
Зміняють, фальшують круки-галапаси,
Сквернять імя Твоє дикуни свавільні.

Лиш де-де ще вірна громада збереться
Розважити горе і муки всі свої
Й питає: Колиж наш Месія знайдеться,
Що путь нам покаже до борні, до волі?

Колиж ми діждемось другого Мазепи?
Коли Богдан смілий в нас знову воскресне?
Скажи нам, наш Батьку, де їх відшукати?
Як сили кріпити у хвилях нещасних?

Хто був вірним сином і смілим до чину,
Пропав на Соловках, під „стенкою" згинув,
Голод міліони все косить невпинно,
В одно цвинтарище змінив Україну.

Один Ти лиш, Батьку, усе те відаєш,
Яких і де ліків нам треба шукати;
Один Ти думками і духом вітаєш
І сили й відваги уміеш нам дати.

Ох, будь же, Тарасе, в нас сторожем нині,
Щоб Дух Твій кріпив нас й свята віща мова!
Літай, бодри вірних дітей України
І долі для нас Ти ублагай у Бога!

Було колись добре жити
На тій Україні....
А згадаймо! Може серце
Хоч трохи спочине.

МУСІЙ СТЕПАНЧУК.

НА ТАРАСОВІЙ МОГИЛІ

Ой, до Канева, на Шевченкову
Святу гору,
Там злетілися вірли-соколи
В нічну пору.

Вірли-соколи, із України
Рідні брати
Прийшли в батенька та порадоньки
Собі знайти.

Ой, що перший брат знад Дніпра прийшов
З рідних степів,
А що другий брат з боку ляцького
Та прилетів.

А з Буковини та з зеленої
То третій брат,
А четвертий ген від Словаччини
З рідних Карпат.

* * *

Перший кровю з грудей, з серденька
Землю зросив,
Другий ранену та головоньку
Униз склонив.

Третій брат, без ніг, лиш на милицях
Ледви приліз,
А четвертий брат руки сковані
В путах приніс.

І, як смерклося та стемнілося
Вже на горі,
Впали братчики на могилоньці
Та до землі.

„Ой, устань, устань, Рідний Батеньку
Наш Дорогий!
Глянь на земленьку, на Україну,
Рай тихий Твій!

Тіло Ненечки розчвертоване
Між ворогів,
Кождий земленьку нашу шарпає
Зі всіх боків.

Львів і Галич наш нищить захланний Лях,
Ворог той злий,
А червоний кат нищить голодом
Київ святий.

Хліб з України Азіят-Москаль
В Москву забрав,
Міліони в нас людей з голоду
Трупом поклав.

Малі дітоньки гинуть з голоду,
Невинний цвіт.
Вже до Бога йде голос пімсти й скарг
На увесь світ.

А брати наші, люті зрадники,
За юдин гріш
Бють ніж в серденько Неньки рідної
Ворогів гірш.

Ой, устань, Батьку! Заповіт новий
Нам прочитай,
Дай нам лік живий на наш біль тяжкий,
Сил нам подай!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

І ВРАЖОЮ, ЗЛОЮ КРОВЮ ВОЛЮ ОКРОПІТЕ!

За словами Шевченкового Заповіту „Не забудьте помянути" щорічно на провесні ціла українська нація хилить голову перед своїм Великим Пробудником і Пророком, перед **великою людиною і Ґенієм.** І хоч стільки літ минуло від хвилі, коли великий Син замкнув навіки свої втомлені очі, то цей поклін цілого народу не збуденнів, тому, бо Шевченко це повсякчас незгаряючий полумінь всеохоплюючої вічної душі, що вогненною любовю і полумінню пророчого слова спопелила невольничу рабську поволоку на зболілій душі української нації, яка повела наш нарід на крівавий бій за нове життя, за своє Велике Завтра. І цей огонь Його душі не потахне так довго, як довго існуватиме українська нація та все буде її ясним дороговказом у будучність.

Клонимо голови перед ним, бо він є ґенієм, який виріс із глибин народньої душі, який, стоячи на недосяжних висотах духової сили, замкнув у своє Слово — Вічне, який збагнув істину життя **одиниці й нації,** а у своїй життевій боротьбі не зломився і не пішов на ласку „благоденствуючих" та рівночасно не став ідеольогом бунту лиш проти панів і соціяльного поневолення. Він відчув, що все лихо України перш усього в її національному поневоленні, та що не буде в Україні добра так довго, як довго над нею пануватиме Москва чи Польща, чи якийнебудь чужий опікун.

Поминаємо його в повній і непохитній вірі, що цей Воскресний День недалекий, а нестримно-живе чуття і порив **до зриву** дасть його нації **динамічна й волева поезія,** в котрої основу лягла здорова і ясна думка, що де є ворог і неволя, там мусить прийти зрив, боротьба й кріваве окроплення **волі** ворожою кровю!

А що наша нація не доросла до величі свого ґенія і в 18-тих роках не довершила української державности за словам Шевченкового Заповіту, тому тепер тим більше тяжить обовязок на нас, **молодому поколінні,** яке за голосом ґенія піде в „крівавий бенкет", щоб сповнити його Заповіт та здійснити візію могутньої України! Щоб здобути волю за кров і жертви життя у Великому Зриві Нації, щоб заплатити „і кров за кров і муки за муки" нашим катам!

Усякі „голодні ворони", „грязь Москви", „підніжки", „недоуми" й духові каліки нації прозріють тоді, коли добре розберуть і зрозуміють його національно - динамічну, вогняну й грімку творчість до **її глибини,** а врешті **Слово** ґенія стане перед ними **в своїй величній формі** у виді Самостійної Української Держави. Тоді кождому стане ясним, що Тарас Шевченко — це ґенійпророк і велитень **духа,** полумяна проєкція в історичне майбутнє, це підземний рокіт, який у недалекій майбутности зрушить і захитає „статус кво"!

І коли ми дійсно оцінимо мистецьке й вічне в Шевченкови, та оли зрозуміємо емоціональний зміст його поезії, тоді зможемо знайти глибоку думку для наших **політичних змагань.** Тоді зрозуміємо, що йти до цілі треба крізь згарища й трупи з великим хотінням здійснити Велику Візію, не звертаючи уваги на ніякі перешкоди, йти здисциплінованими полками власної національної армії.

Тож під цей мент, коли шануємо память Великого Тараса, зрозуміймо, що він не вимагає від нас ні поклонів перед своїм образом, ні шабльонових свят чи академій, але **присяги** на „свячені ножі", що ми здійснимо його тугу за вимріяним майбутнім, за Великою Могутньою Україною, що ми окропимо **Волю „вражою злою кровю"!**

І щойно тоді доростемо до величі ґенія та станемо гідними синами **Великої Нації.**

Степан Фік,
Нюарк, Н. Дж.

БУДЬМО ГОТОВІ!

Большевицьке переслідування українського народу переходить границі. Чорна хмара дикунів, на чолі зі Сталінами, Постишевими і їм подібними, винищують Україну. Роблять це для добра „єдиної, неділимої".

Перед нами факти масових розстрілів свідомих Українців. Розстрілів без суду. Невдоволилась дика азійська Москва розстрілами української інтеліґенції, а взялась ще винищувати українського селянина голодом. І так погинули нові міліони Українців.

Не хочу розписуватися широко про ці справи, бо все це нашим читачам відоме і було подане на сторінках „Свободи". Бачимо, що большевицька гидра добуває останніх сил, щоб таки стерти з лиця землі українське імя.

З України доходить до нас голос розпуки: Ратуйте!

Український загал в Америці, що міг, це зробив. Були віча і протести до ріжних держав. Та все це було голосом „вопіющого в пустині". Так нам часами здається. Та публична опінія вже сказала своє слово про Совети й Україну. Передомною недільне число "New York American" з 3 березня. Видавець Герст гостро осуджує большевицьку партію в редакційній статті.

В "New York American" поміщено даллі жахливі образки з України, що їх видав Т. Вокер, що відвідав Совети і бачив на власні очи нужду і голод на Україні.

Вже з цього бачимо, що наші протести і домагання не пішли намарно. Американські журналісти зацікавлені були нашими протестами і поїхали все це провірити. Нині вже цілий світ знає, до чого прямує крівавий Сталін. Не хотять це знати хіба наші яничари з табору У.Щ.В., бо ще жиють охлапами від большевицьких сатрапів.

Коли нині заінтересований цілий світ большевицькою тиранією, ми не сміємо сидіти тихо.

Зберім останні сили і прилучімся до публичної опінії світа та спільними силами валім большевицьку гидру. Тож до протесту, без огляду на це, чи ми вже протестували, чи ні. Засипуймо далі американський уряд і інші держави протестами і меморіялами, а тоді і світ нам скорше поможе.

Лесьо Сисин,
Ґарфілд, Н. Дж

ГОНІМ ВІД СЕБЕ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ПЕРЕВЕРТНІВ.

По цілій Америці пішли тепер вісти про голодову траґедію нашого народу у Великій Україні, що душиться в кіґтях Советів. Міліони Американців читали в останніх тижнях статті й оглядали образки з країни голодової смерти, себто з України. Чужинці відчули біль наших братів, а не відчули його наші перевертні, московські ступайки-большевики. Мені здається, що колиб ми ще тепер з ними приставали, то спало би вже на нас прокляття наших власних братів і погорда Американців. Тому кождий свідомий Українець чи кожда свідома Українка повинні тепер відгородити себе від большевицької язви на всі можливі способи. Там, де наші яничари — там не може бути місця для чесної й ідейної української людини.

Н. Костів,
Озон Парк, Н. Й.

ПОВІДОМЛЕННЯ

В СПРАВІ ВИНАГОРОД ЗА ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

На протязі 40 років У. Н. Союз будував свою силу та зростав у членство головно завдяки безкорисній праці своїх ідейних урядників і членів. Ті відділові урядники й члени присвячували свій час, а нераз і докладали свій власний гріш до тої праці в користь своєї орґанізації. Ідейність і патріотизм були для них одинокою заохотою до цеї праці, а успіх їхньої праці, який проявлявся в зрості сили орґанізації, був знову їх одинокою заплатою.

Ми віримо та є переконані в тому, що ідейність і патріотизм і набудуче будуть головним товчком для всіх урядників і членів У. Н. Союза в їх роботі для добра своєї орґанізації. Ота ідейна праця була якнайкраще видна в минулому році. Бо не можна сказати, що ті урядники і члени, які на протязі 1934 року приєднали 2,035 нових членів, виконували свій обовязок саме тому, що У. Н. Союз давав винагороду по $1 від повнолітного члена, а 50 центів від дитини. Це була незначна нагорода, яка властиво могла покрити тільки самі видатки, що є получені з такою працею. Отже заплати за саму працю тут не було. А це доказує, що ті всі урядники і члени, які працювали над приєднуванням нових членів, кермувалися в тій своїй роботі не грошевою нагородою, але ідейними мотивами та бажанням звеличати світлу память піонірів У. Н. Союза і його 40-літні традиції. І тим всім ідейним працівникам, які в такий спосіб розуміли свої обовязки супроти своєї орґанізації, належиться щире признання.

Алеж такої безкорисної праці ми не можемо завжди вимагати, тимбільше, коли матимемо на увазі теперішні важкі часи, де неодного бють злидні й недостачі.

Отже щоби помогти принаймні в якійсь мірі таким членам, що тої помочі потребують, а хотять і можуть працювати для орґанізації, головний уряд У. Н. Союза на своїм річнім засіданні з лютого 1935 року постановив уділювати наступні нагороди за приєднування нових членів:

ТРИ ДОЛЯРИ від повнолітнього члена, який обезпечує себе на $500.

ЧОТИРИ ДОЛЯРИ від повнолітнього члена, який обезпечує себе на $1,000.

ПЯТЬ ДОЛЯРІВ від повнолітнього члена, який обезпечує себе вище $1,000.

ОДНОГО ДОЛЯРА від дитини, яка вступає до кляси І., або до кляси ІІ. Молодечого Департаменту.

До повищих нагород буде управнений кожний урядник і член У. Н. Союза, який працюватиме над приєднуваням нових членів.

Нагорода буде виплачена за кожного нового члена, приєднаного до У. Н. Союза на протязі 1935 року.

Крім вище поданих нагород головний уряд У. Н. Союза ухвалив іще додатково окремі нагороди для відділових предсідників і касієрів. Та нагорода виноситиме по 25 центів від кожного нового, приєднаного члена в дотичному відділі на протязі 1935 року, без ріжниці, чи той новий член буде приєднnаний до повнолітніх, чи до Молодечого Департаменту. Та окрема нагорода, по 25 центів від члена, буде виплачена предсідникам і касієрам одноразово з кінцем року, відповідно до числа нових членів, звербованих дотичними відділилами на протязі цілого року.

Ми віримо, що отся нагорода, яку ухвалив головний уряд У. Н. Союза, дасть тепер нагоду кожному такому членови, який тільки хоче і може працювати, стати в ряди активних членів-орґанізаторів, щоб, приєднуючи нових членів, заробити собі трохи гроша, а заразом зробити добре і корисне діло для орґанізації.

А коли знову йде про відділових урядників, а зокрема відділових секретарів, то отся нагорода має бути для них не тільки заохотою до більшої праці, але також певним домаганням сповнити ті обовязки, яких під теперішню пору орґанізація вимагає від своїх урядників.

Тому набудуче не може бути вже місця на виправдування, що якийсь відділ не може взагалі приєднати нових членів. Це правда, що в одній місцевости є більше число Українців, а в другій менше. І не однакове всюди безробіття. Але ніде, навіть у найгірших обставинах, не є так зле, щоб не можна було придбати хоч кілька нових членів до Союза. І тому кожний відділ, відповідно до обставин, повинен придбати певне число членів. Ту працю для орґанізації наш Союз тепер уже винагороджує матеріяльно. Тому саме це є вже:

ПРАЦЯ ДЛЯ ОРҐАНІЗАЦІЇ І ДЛЯ СЕБЕ!

А це вже новий клич У. Н. Союза. Наш Союз став тепер робітнею для кожного члена і члениці й тут треба тільки одного: хотіти працювати — для себе й для орґанізації.

За головний уряд У. Н. Союза:

М. Мурашко, предсідник. **Д. Галичин,** рек. секретар.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КОГУС, Н. Й.

Вшанування памяти Ольги Басарабової.

Дня 24. лютого б. р. обходила наша громада, як і минулими роками, річницю смерти нашої великої геройки Ольги Басараб.

В церкві відспівано по Службі Божій панахиду а принагідну проповідь виголосив о. Шуховський. Офіціяльно виступили місцеві відділи Союза Українок і О.Д.В.У.

Вечором відбувся святочний концерт в авдиторії Українсько-Американського Клюбу. Загальну увагу звернула на себе сцена гарно прибрана вишивками цвітами і синьо-жовтими лентами з образом Ольги на середині.

Свято відкрила п. М. Кушнір, вказуючи на його значіння. Повстанням з місць вшанували зібрані память Геройки. Концертову часть виконали мішаний хор „Бандурист" і жіночий хор „Союза Українок" під проводом учителя М. Майчика. Сольові пісні відспівала п. Шуховська при фортепяновім супроводі панни Р. Зальопаної. З деклямаціями виступали п. Т. Постоловська, З. Зальопана, панна С. Дерлиця і молода школярка А. Ґеля. Деклямації були підібрані до свята.

О. Шуховський говорив про заслуги українського жіноцтва для свого народу, від давнини аж до наших часів, спиняючись на нашій геройці Ользі, а пані О. Коник відчитала реферат. Від орґанізації О.Д.В.У. говорив д. Ґуреш.

Свято закінчено відспіванням національного гимну. Додати треба, що свято влаштував відділ Союза Українок, себто жіноцтво, що працює по фабриках.

На панахиді і концерті переведено збірки, які будуть вислані на народні цілі.

Учасниця.

— Не може бути інакше: мусите заживати це лікарство, навіть як воно для вас обридливе. Вмовте в себе попросту, що то пиво.

— Пане докторе, а чи не міг би я пити пиво та вмовляти в себе, що то лікарство?

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

АСТОРІЯ, Л. АЙ.

На визвольну акцію.

За старанням Українського Демократичного Клюбу і при співучасти жіноцтва з Української Жіночої Громади влаштовано дня 16. лютого танковий баль, з якого дохід призначено на допомогу визвольній боротьбі. Хоч були зусилля, щоб усе випало якнайкраще, дохід не був таким, якого ми сподівалися, бо всього $30.96. Цього було для нашої громади замало. Тому У. Д. Клюб перевів на своїх зборах дня 25. лютого на зазив предсідника, п. Д. Бурдиґи, додаткову збірку, яка принесла $19.25. По потрученню коштів висилки вислано до Обєднання $50 на визвольну боротьбу.

Жертвували по $1.50: Д. Бурдиґа, С. Кривень, В. Череватюк; І. Сидор $1.25; по $1: Р. Прокопяк, Г. Якимів, М. Ґалан, В. Врублевський, Галатин, А. Мартин, Г. Василик. — З коляди по $1 дочислено: від І. Кубалика, І. Драли, М. Мельника і М. Микитина. — По 50 ц.: М. Беля, Ф. Рудик, М. Заровенний, А. Кметишин і М. Гречин.

Михайло Беля,
секр. У. Д. Клюбу.

—o—

ВЕСТ ІСТОН, ПА.

На Рідну Школу.

Заходом Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137 У. Н. Союза, переведено на місячних зборах збірку на Рідну Школу, яка принесла $6.25. Дальшою збіркою занявся гром. Іван Дишевський по домах, яка принесла $19.75.

Жертви зложили: Г. Брикса $1.25; по $1: о. М. Колтуцький, В. Романків, І. Дишевський, І. Верисюк, М. Загоруйко, М. Колодруб, І. Терлецький, Ст. Карп, М. Потучко, Ст. Созанський; по 50 ц.: І. Милимук, А. Допілка, А. Ткач, Д. Когут, П. Бордун, В. Клим, П. Гавур, З. Загачевський, С. Возний, І. Терлецький, І. Осцюк, Г. Яворський, Т. Терлецький, С. Борецький; по 25 ц.: М. Гоpон, І. Флийтута, М. Ружила, І. Терлецький, С. Колодруб.

Разом зібрано $26, які вислано на Рідну Школу через Обєднання.

М. Колодруб, секр.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю сердечну подяку головним урядникам нашої організації за скоре виплачення мені посмертного по моїм чоловіку Івані Терлецьким. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд і за чисельну участь у похороні.

Марія Терлецька, вдова, і діти.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ВОДЕРВЛІТ, Н. И.

Захвалює Лемкам большевицький рай.

Дня 19 лютого влаштували червоні лемківські недобитки кацапські збігвиско, на якім виступив з бесідою Ваньо Ґунянка, редактор і організатор „Лемко-Союза". Розповідав про свою подорож до Советів, які назвав Ґунянка „руской" землею, що одинока може дати Лемкам землю і добробут. Розповідав, як у Советах Жид чи Українець має рівні права, але заразом запевняв Лемків, що ніде не бачив в урядах Жидів крім Літвінова, але це дуже розумна голова. Казав далі, що не бачив ніякого голоду в Советах і взивав усіх не вірити тим, що кажуть, що там голод. Хвалив порядок у Советах, де всі разом працюють, де в церквах тільки старі баби, де нема неділі і т. д. Говорив як з горячки. Запевняв Лемків, що одинокі Совети можуть їх вигратувати, бо Українці тільки думають про Україну по Сян...! Стати большевиком і вписатися до „Лемко-Союза" — ось ратунок для Лемків за порадою Ваня Ґунянки. Тепер тільки заходить питання, чи знайдуться навіть між найтемнішими Лемками ще такі, щоби пішли за Ґунянкою. Сумніваємося.

Водервлітський.

ГИГІЄНА ТА ЗДОРОВЛЯ.

(Подав д-р Джан Л. Райс, комісар здоровля міста Ню Йорку).

Чистота тіла, в нутрі й на зовні, це важний помічник у вдержуванню доброго здоровля. Багато недуг приходять через зносини, подавання собі рук, цілування, придержування руками в проїзних возах, при сходах, тощо. Хворобливі зарази переходять з рук до рук, а дальше з рук до уст і це власне є причина, задля якої треба мити руки перед кожним їдженням, а фактично часте обмивання рук це дуже мудрий звичай.

Щоденна купіль щораз більше приймається у кожноденнім житті. Це дає більше самоповаги не тільки до себе самого, але й пошану від інших, тому, що тим способом усувається неприємний запах тіла. Шкіра, яку вдержується в чистоті через щоденну купіль, має більше відпорности перед випадковим скаліченням, тому, що чиста шкіра звичайно є вільна від бактерій і тому має менше склонности до запалення ран або закаження крови. Щоденна купіль уможливлює теж шкірі свобідніше віддихання, бо коли шкірні отвори не затамовані, то мають змогу краще виконувати свої функції.

Більшість помешкань мають тепер злагджені зливні купелі, що улекшує виконування щоденної купелі, кожного рана. Багато людей можуть видержати умірковано холодну купіль, — мабуть найліпший та найдешевший скріплюючий засіб. Одначе хто має сумніви щодо своєї видержливости холодної зливної купелі, було би порадним засягнути опінії свого родинного лікаря. Котрі не годні видержати зливної купелі, тоді для них купіль у ванні кожного другого дня буде дуже корисна.

Щоденне очищування організму з внутрішних виділин є конечне у більшости людей, хоч в інших довші перерви можуть бути зовсім нормальні. Для помочі очищування нутрощів треба пити досить води, коло дві три кварти денно, їсти багато овочів або пити овочеві соки. Найкраще призвичаюватися до виділювання харчевих відпадин правильно кожного дня, коли можливо, зараз після сніданку, що являється найвідповіднішою порою. Це може означати, що треба вставати з ліжка пятнацять хвилин скорше, бо стільки часу потрібно на очищення організму, але воно вартує це робити для власного здоровля.

ФЛІС.

Братерська наша воля,
Без холопа і без пана
Сама собі у жупані
Розвернулася весела.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НЕЗАҐНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (209)

Тарзан побачив англійського офіцира безрадного на землі, в кружку дезертирів червоної армії. Він знав, що це за люди. Він побачив літак, що летів до нього, а в ньому фельдфебля Усанґу у переднім сидженню та Ольгу у заднім.

Як це так сталося, що темний Мурин міг пустити в рух літак, цього Тарзан не знав, але з іншого він зрозумів, що Усанґа хотів вивезти дівчину для себе. Його машина вже підносилася поволі з землі.

На хвилю Тарзан подумав, чи не пустити стрілу й убити Усанґу. Але він скоро зрозуміє, що тоді машина впаде на землю й убе дівчину. Лишився тільки один спосіб, щоб її вратувати.

Усанґа його не бачив, бо був занятий машиною. Але його чорні товариші бачили, як з ліса вискочив білий великан та побіг до літака. Голосними криками вони пробували остерегти свого товариша, або небігти того білого великана.